

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu iese de doua ori pe saptamana: joi si duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gal'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 93. ANULU XI.

Sabiu, in 6 Octobre 1863.

tru provinciile din Monarchia pe unu an 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si trei sitraie pe anu 12 li pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru » doua ora cu 5 1/2. cr. » pentru a trei'a repetire cu 3 1/4. cr. v.

Diet'a transilvana.

Siedinti'a XLV;

tinuta Luni in 30 Septembrie (12 Octobre) 1863.

Dupa citirea si verificarea protocolului Presiedintele ca respunsu la intrebarea lui I. Balomiri din siedinti'a din urma comunica, ca din comitetulu pentru petitiuni lipsescu mai multi membri, dar fiindu si petitiuni putine, crede ca alegerea de membri noi nu e de lipsa. Se aprobéza. Totu Presiedintele citeste, respective da spre citire harthi'a Commissarului regescu dietaku, prin carea acest'a comunica dietei unu

Proiectu de lege,

despre infiintiarea si organizarea unui tribunalu supremu pentru Marele-Principatu alu Transilvaniei.

§. 1. Pentru cuprinsulu Marelui-Principatu alu Transilvaniei se infiintiéza unu tribunalu supremu cu titlu: „R. tribunalu supremu alu Transilvaniei,“ care-si vá avé scaunulu in resiedinti'a imperatésca Vienn'a.

§. 2. Acestu tribunalu va costá dintr'unu presiedinte, din consiliarii cáti voru fi de debruntia, si din personalulu, care vá fi de lipsa pentru ajutorintia si manipulatiune.

Denumirea presiedintelui si a consiliariloru e rezervata Maiestatei Sele.

§. 3. Tóte posturile se voru implé numai cu Transilvaneni.

§. 4. Tribunalulu supremu vá decide cá forulu alu treilea si din urma in tóte cauzele civile si in tóte trebile urbariale supuse procesurei judetiale, in care s'au facutu decisiuni de cátra curtile apelative ale Transilvaniei in forulu alu doilea, incátu prescriptele ce suntu in vigóre permitu remedie legale in contr'a decisiuniloru facute de curtile apelative.

§. 5. In cause penale vá decide tribunalulu supremu cá forulu alu treilea despre tóte casurile penale supuse procesurei judetiale, care voru ajunge la densusu in conformitate cu prescriptele procesuale ce custau.

§. 6. Afara de acést'a vá mai decide tribunalulu supremu:

a) despre propuneri si cereri pentru delegatiune, de cáte ori se tractéza transpunerea unei cause civile ori penale din cerculu jurisdictiunei unei'a curti apelative transilvane in cerculu de jurisdictiune alu celei'alalte, ori delegarea unei curti judetiale ordinare a tierci intr'unu casu penale in loculu acelei curti judecatoréscie speciale din tíera, carea e competente in casurile §. 10, lit. a) a regulamentulu de procesu penale; mai incolo despre plansori in contr'a delegatiunei altui judetiu in loculu celui competente, care a dispus-ó veri un'a curte apelativa a Transilvaniei intre marginile cercundariului ei.

b) Despre contraversie de competintia, déca judetiele, intre care s'a escatu contraversi'a stau sub diverse curtii apelative ale Transilvaniei si nice acestea nu se potu uní in privinti'a obiectului de contraversia, ori déca s'a nascutu contraversia chiar intre curtile apelative ale Transilvaniei despre competinti'a loru propria.

e) In casu cându se recusa o curte apelativa intréga ori presiedintele ei.

§. 7. Despre delegarea altui judetiu in loculu unui judetiu transilvanu ori din contra, mai incolo despre contraversie de competintia, cându numai unulu din judetiele ce suntu in contraversia e transilvanu si respectivele curtii apelative nu se

potu uní, ori cându se nasce contraversia intre o curte apelativa din Transilvania si un'a dintr'altu locu despre competinti'a loru propria, vá decide tribunalulu supremu transilvanu in contielegere cu forulu supremu judetiale alu celui'altu judetiu respectivu.

Ne potendu-se uní cele doué tribunale supreme, vá decide Maiestatea Sea, facendui-se propunere din partea respectiveloru dregatorii aulice de justitia.

§. 8. Despre conflicte de competintia între autoritátile judetiale si politice vá decide tribunalulu supremu intr'unu senatu mistu, a cáru compunere o determina §. 13.

§. 9. Tribunalulu supremu vá decide despre plansori de sindicatu in contr'a lucráriloru oficióse ale membriloru sei propri si in contr'a lucráriloru oficióse ale curtiloru apelative séu ale membriloru acelor'a, mai incolo despre recurse in contr'a decisiuniloru care le-au facutu curtile apelative asup'r'a plansoriloru de sindicatu.

§. 10. Fiindu postitu tribunalulu supremu de Cancelarululu aulicu, si va dá parerea pretinsa in privinti'a emiterii de legi ori a modificárei acelor'a.

Acela-si e in sa si indreptatitu sa faca Cancelarululu aulicu propuneri de sine statatóre pentru emiteria de legi ori modificarea acelor'a.

§. 11. Tribunalulu supremu vá fi condusu de presiedinte, si fiindu densusu absinte, ori impedecatu, de substitutulu seu spre acestu scopu denumitu.

§. 12. Tribunalulu supremu vá pertractá si decide, despre tóte afacerile, cari cadu in sfer'a activitátei sele, intr'unu senatu de siese judi si unu presiedinte.

§. 13. In casu cându e de a decide despre unu conflictu de competintia între autoritátile politice si judetiale ale Transilvaniei, cumu si in cause urbariale, voru intrá de votanti in loculu a trei judi de ai tribunalulu supremu totu atáti membri ai Cancelariei aulice Transilvane.

§. 14. Limb'a afaceriloru tribunalulu supremu se vá acomodá dispusatiuniloru generale, care se voru face prin o lege speciala despre intrebuintiarea celoru trei limbi ale tierci in comunicatiunea publica.

§. 15. Tóte espeditiunile tribunalulu supremu se voru provedé cu inscriptiunea: „R. tribunalu supremu alu Transilvaniei“ si se voru subscrie de presiedinte ori de substitutulu lui.

Sentintiele voru portá inscriptiunea: „In numele Maiestatei Sele c. r. Apostolice, Marelui-Principe alu Transilvaniei si Comitulu Secuiloru“ si afara de subscrierea mai susu numita, se voru mai subserie de unu votantu.

§. 16. In sigilu va fi sapata pajur'a c. r., dimpreuna cu marc'a Transilvaniei, si cu cercuscrierea: „Sigillum regii supremi Tribunalis Magni-Principatus Transylvaniae.“

§. 17. Sfer'a de activitate a tribunalulu supremu in cause personale si disciplinare, organizarea lui interna si regulamentulu lucráriloru lui, cumu si relatiunea lui cátra Cancelari'a aulica transilvana se vá regulá pe calea ordinatiuniloru.

La intrebarea Presiedintelui C. Schmidt propune, cá fiindu obiectulu de mare insemnatate si cerendu barbati de specialitatea judecatoréscá, cari in comitetele de pan'a-cumu potu sa fia, potu sa nu fia: sa se aleaga pentru preconsultarea lui unu comitetu nou, care sa se compuna din cáte 2 membri din fiacare despartiamentu.

Gaetanu contra lui Schmidt, de óre ce vede intrens'a o vatemare cáci diet'a cându au alesu in comitete, au alesu totu ómeni capaci, cari suntu in stare a consultá si asup'r'a obiectului de fatia. Din parte-si propune, cá, avendu obiectele de pertractatu afinitate între sine, unu

comitetu sa ia asupra-si tóte obiectele respective, si anume comitetulu pentru elaborarea unei legi dietale sa elaboreze si proiectulu de lege pentru impartirea tierii si proiectulu pentru tramitarea deputatiloru transsilvani la Senatulu imperialu; comitetulu pentru cauzele urbariale sa ia si cele judecator-esci, in fine comitetulu, ce se va denumi pentru proiectulu priyitoriu la banc'a ipotecaria sa elaboreze si unu proiectu de lege pentru catastru.

Presiedintele. La acestea nu ne putem lasa astadi, cáci nu sunt la ordinea dilei.

Mog'a. Sa se faca 'ntrebarea de sprijinire. Se face; Schmidt e sprijinitu.

Gaetanu. Déca propunerea adusa de densulu mai nainte nu e la ordinea dilei, apoi propune acum, cá obiectulu de desbatere sa se predea pentru afinitate comitetului insarcinatu cu cauzele urbariale. — Facendu-se intrebarea de sprijinire, Gaetanu se scóla singuru. (Ilaritate).

Branu de Lemény partinesce pre Schmidt. — Alti oratori nu sunt insinuati, si asiá cerendu-se de tóte pártile incheierea desbaterei, Presiedintele aduce la votare propunerea lui C. Schmidt, carea se priimesce mai cu unanimitate. — Presiedintele provóca a se aduce in siedinti'a urmatóre siedulele ga'ta.

Mog'a. Póte fi membrulu vreunui altu comitetu (d. e. III.) si membru alu acestui'a, ori trebuie sa abdica la altu comitetu, pentru de a intrá in acest'a?

Presiedintele explica, ca póte cineva fi membru si alu mai multoru comitete. — Apoi enuncia, ca s'au adusu óre care proiecte de lege pentru modificarea unoru paragrafi din patent'a urbariala dto 21 Iuliu 1854.

Dr. E. de Trauschenfels propune, ca acelea sa se tiparésca, sa se imparta intre membrii dietei si apoi sa se puna când-va la ordinea dilei. — Se priimesce.

Apoi se citește reprezentatiunea cátra Maiestatea Sea pentru tramitarea deputatiloru la Senatulu imperialu. **Obert** afla, ca conceptulu e prea fára putere si prea lungu, si cere cá presidulu sa dispuna a se face pâna 'n díu'a urmatóre altulu. **C. Schmidt** aprobéza parerea lui **Obert** si adage, ca pre densulu mai cu séma unu pasagiu nu-lu multiamesce. **Mitr. Conte Siulutiu** e 'ndestulitu cu conceptulu, dar doresce a se dice espresso, ca alegerea facuta astfelu are valóre numai pentru astadata (ad hoc). **Dr. de Trauschenfels** explica **Cont. Siulutiu**, ca cuventulu acel'a sta in conceptu. **Presiedintele** face a se citi reprezentatiunea inca odata. Lui **Obert** i se pare acum si mai lunga decâtu antái'a óra. **Dr. Ratiu** propune, a nu se concrede conceptulu celu nou buroului dietei, ci a se alege spre acestu scopu o comissiune nóua de 3 membri. **M. Binder:** Sa se aleaga numai decâtu trei nume; densulu din parte-si propune pre **Rannicher**; alte voci iarasi voru sa concreda lucrulu lui **Obert** si **Dr. Ratiu** cá celoru ce au facutu propunerea.

Mog'a. Conceptulu inca n'a picatu; propunerea lui **Obert** inca e numai sprijinita, nu si priimita.

Branu de Lemény recunósce, ca conceptulu e cam lungu si stilulu cam silitu, in sa cu tóte acestea le priimesce, credendu ca indreptári se voru poté face la desbaterea speciala.

Mog'a. E buna, numai sa se exprime dorinti'a de a se tramite proiectele de lege si pentru propositiunea IV. si V., cá comitetele sa póta lucrá. — **Dr. de Trauschenfels** citește, ca acest'a se cuprinde in conceptu; **Mog'a** dar o priimesce.

Aliduleanu combate pre **Obert**, care va sa delátu conceptulu, fára de aduce in contra-i alte argumente, decâtu numai pareri subiective individuale. — Cátu pentru lungimea conceptului, insusi **Obert** prin adausulu propusu si priimitu de dieta a contribuitu mai multu la ea. Densulu propune a se reiectá propunerea lui **Obert** si a se luá la desbatere speciala conceptulu propusu, cu care ocaziune apoi se voru poté face indreptárite de lipsa. — **Propunerea** lui **Obert**, facendu-se votare, c a d e. — (Prete desbaterea speciala, ce se 'ncepe acum, credemu ca potemu trece pre stim. nostri cititori fára mustrare de cugetu, precumu sperámu ca voru aprobá si procederea nóstra, ca nu reproduserámu reprezentatiunea de dóue ori: odata in form'a-i primitiva, alta data emendata, ci numai in form'a din urma.)

Testulu indreptatu alu reprezentatiunei e urmatoriu: **Sacratissima Ces. Reg. si Apostolica Maiestate!**

Dómne preaindurate!

Cu préinaltulu autografu din 26 Fauru 1861 Maiestatea Vóstra ati aflatu cu cale a dispune, cá modulu cum sa se

face in Ardélú alegerea deputatiloru la consiliulu imperialu sa se reguléze in intielesulu constitutiunei pe calea legislatiunei dietale.

Inse fiinduca regularea definitiva a acestei cauze pe calea legislatiunei tierii, precum se póte prevedea, va tienea mai multu tempu si va face de lipsa nisce pertractári mai stabatatóre: de aceea Maiestatea Vóstra prin p. n. rescriptu regiu din 27 Septembrie. c. n. N. 4530 ati binevoitu a provóca pre reprezentantii Ardélului adunati in dieta, cá si pâna atunci, pâna cându se va statorí pe cale constitutiionale modulu cum sa se faca in acestu mare-Principatu alegerea de deputati la consiliulu imperialu, sa se conserve dupa cuveniintia prin tramitarea la adunarea consiliului imperialu, care-si tiene siedintele acum, influinti'a ce compete dietei Ardélului in intielesulu legi fundamentale de statu din 26 Fauru 1861 la pertractarea acelu afaceri, care Maiestatea Vóstra voiti a le vedea pertractate in intielesulu articuliloru I si II din diplom'a imperatésca din 20 Octobre 1860, numai cu convoirea consiliului imperialu.

Recunoscendu cu multiamita cugetele cele binevoitóre a le préinaltei Vóstre Maiestáti cesareo-regesci si apostolice, si fiindu convinsi, cumca ni se va dá ocaziune a regulá in intielesulu constitutiunei, pe calea legislatiunei tierii modulu cum sa se faca in Ardélú alegerea deputatiloru la consiliulu imperialu, noi amu corespunsu provócaerei p. n. si amu alesu de deputati pentru sesiunea de acumu a consiliului imperialu pre urmatorii membri ai dietei Ardealului. (Urméza numele alesiloru in ordine alfabetica).

Cu aceeași incedere neclatita, carea a condusu tóte consultárite, conclusiunile si faptele nóstre, amu implinitu noi aceste alegeri; in sa in acésta procedura noi nu cunóscemu nici unu felu de pedeca de a regulá cátu mai curendu definitivu pe calea legislatiunei constitutiionale modulu alegerei deputatiloru Ardealului in senatulu imperialu.

Astfelu dara noi, cumu ne va sosi, vomu luá la pertractare propositiunea regimului anuciata in p. n. rescriptu din 15 Iui 1863. in privinti'a regulári definitive a tramiterei deputatiloru din Ardealu la consiliulu imperialu, ear decisiunea nóstra o vomu substerne Maiestáti Vóstre c. r. Apostolice spre santiune cu tóta iutié'a; pentru-cá in venitoriu sa potemu intreprinde alegerea deputatiloru la consiliulu imperialu pe temelulu unei legi a tierii provédute cu p. n. sanctiune.

In indicatulu rescriptu p. n. din 27 Septembrie 1863. N. 4530. Preainalt'a Vóstra Maiestate C. R. Apostolica ati binevoitu a exprime, ca asceptati, cá comitetele sa-si continue lucrurile sele si 'n tempulu pánacandu membrii dietei cei delegati voru luá parte la pertractárite consiliului imperialu, pentru-cá diet'a adunandu-se in data dupa incheierea sesiunei consiliului imperialu, sa fia in positiunea de a-si reincepe cu successu si sa-si continue activitatea sea constitutiionala spre resolvirea trebiloru celoru multe, ce remasera suspinse.

Spre a corespunde acestei asceptári p. n., carea 'mplinesce in modu odichnitoriu si dorintiele nóstre cele mai ferbinti, amu intocmitu lucrulu asiá, cá pâna-ce va tiné amanarea dietei, ce se va 'ntemplá cátu de curendu, sa remána trei comitete. Unai'a dintre ele i s'au asemnatu proiectulu despre compunerea si regularea dietei, apoi celui de alu doilea proiectulu de lege, care suna despre rescumperarea prestatiiuniloru rescumperabile s. c. l., ear in urma celui de alu treilea i s'au asemnatu proiectulu de lege despre intemeierea si organisarea supremei curti judecator-esci pentru Ardélú.

Fiindca a trei'a propositiune a regimului sta in strinsa legatura cu propositiunea IV si V, si fiindca preste totu e de doritu, cá in tempulu amanári dietei sa traga la pertractarea preliminará si celelalte propuneri ale regimului: de aceea ne rogámu preaumilitu cu cea mai profunda reverintia, cá Maiestatea Vóstra c. r. apostolica sa binevoiti preainduratu a dispune, cá propositiunile regesci, ce tractéza despre propuneri regimului, anuntiate in p. n. rescriptu regiu de deschidere din 16 Iuniu 1863, sa ajunga la dieta cátu mai curendu.

Remanemu cu credintia neclatita, devotiune si alipire plini de cea mai profunda reverintia

Al Maiestáti Vóstre c. r. Apostolice

cei mai credintiosi si ascultatori servi si suditi
Reprezentantii Ma-Sabiú in 12 Octobre 1863. relui-principatu Ardealulu adunati in dieta.

Apoi se citește comitiv'a cátra Esc. Sea Comissarulu regescu dietalu si se decide, ai se tramite reprezentatiunea prin insusi acelu comitetu, care a focutu insarcinatu cu elaborarea propunerei privitóre la Senatulu imperialu.

In fine se citește harthi'a Comissarului regescu dietalu,

prin carea se aduce la cunoscinti'a dietei, ca prin rescriptu imperatescu cu 1/13 Octobree diet'a se vá temporisá, ca in acestu intervalu au sa lucre comitetele si ca inceperea dietei se va face cunoscuta prin presidiu.

Siedinti'a XLVI,

tinuta Martii in 1/13 Octobree 1863.

Dupa cetirea si verificarea protocolului Presedintele aduce la cunoscinti'a casei, ca 'n comitetulu preconsultatoriu de propositiunea III regésca s'au alesu din despartimentulu I Gavr. Manu si Mog'a, din II. Gaetanu si Lazaru; din III. Codru si Szantsali, din IV. Plecker si Obert; din V. Lassel si Klein; din VI nimeni; din VII si VIII: Petru Manu, Br. Salmen, Trausch si Popasu.

In comitetulu pentru propositiunea reg. III. (tribunallu apellatorialu) se alegu: din despartimentulu I Vajda si Dion. Siulutiu; din II Dr. Maioru si Orbonasiu; din III Codru si Romanu; din IV. Dr. E. de Trauschenfels si E. Herbert; din V. Lászlofy si Branu de Lemény; din VI nimeni; din VII si VIII Br. Salmen, Trausch, Petru Manu, Constantin Ioann.

In comitetulu pentru cauzele urbariale: din despartimentulu I Florianu si Nicol'a; din II Balasiu si Iosifu Siulutiu; din III. Haupt si Romanu; din IV E. de Trauschenfels si Thiemann; din V. Schnell si Brecht; din VI nimeni; din VII si VIII. Petru Manu, de Domsza, Dr. Fogarasy si Mich. Herbert. —

Dupa aceea Dr. Ratiu in cuventu lungu si meduosu motiveza propunerea sea privitoare la rescumperarea serviciilor iobagesci in secuime din midilócele tierii. *) (Bravo! risipi e.)

Presedintele reasuma si espune, ca s'au adusu trei propuneri: un'a priveste la siculica haereditas, a dou'a la §. 48 si 82 din patent'a urbariala, a treia la §§ 40 si 45 ai aceleiasi patente. Apoi intréba, ca dá-sc-voru acestea la comissiuni deosebite ori la comissiuni ce esista dejá?

C. Schmidt e de parere, ca fiindu obiectele in strinsa legatura cu proiectulu regimulu privitoriu la cauzele urbariale, sa nu se dea la comitete deosebite, ci aceluasi comitetu. — Voci multe de tóte pártile: Schluss! Cu tóte acestea

Branu de Lemény ia cuventu, pentru de a — sprijini propunerea lui C. Schmidt. — Facendu-se 'ntrebare, proiectulu lui Schmidt se priimesce mai cu unanimitate. (Alu lui Gaetanu, totu in sensulu ases'a, nu se sprijinise de nimeni. Sióda e lumea! Red.)

Lászlofy motiveza propunerea sea pentru capetele din secuime. — La propunerea lui C. Schmidt acestu obiectu se concrede comissiunei pentru dessarcinarea pamentulu.

Presedintele comunica, ca 'n intielesulu harthiei de eri diet'a se va temporisá (amaná), pánacandu se va conchiamá de nou prin Maiestatea Sea. (Sa traiésca! Eljen! Hoch!)

M. Binder. Diet'a in scurtu tempu au adusu concludu destulu de salutarie; acés'a, afara de impregiurárele favoritóre ale tempulu, avemu a o multiami prudintiei si moderatiunei Presintelui, cáru'i'a poftesce a i se manifestá nu din curtenire, ci din convictiune, multiamit'a casei prin scolare. (Toti membri se radica; Sa traiésca! si: Hoch! resunátore). Asemenea buroului dietei, stenografiloru etc.

Obert. Sa 'nsotimu pre ablegatii la Senatul imperialu cu cele mai bune ale nóstre urári; sa le urámu cu deosebire, cá acolo sa se alature lângá cei mai caldi apertatori ai libertáti. Sa traiésca Imperatul! Sa traiésca constitutiunea imperiului! Sa traiésca patri'a! (Sa traiésca! Hoch!)

Hanni'a. Caus'a cauzelor lucrárilor nóstre, acel'a care ni-a datu ocaziune de a ne aduná si consllá, este Maiestatea Sea, preabunulu nostru Imperatu. Deci sa-I urámu viéti'a si sanatare statornica si indelungata! (Sa traiésca! Hoch!)

Rosenfeld aminteste meritele Esc. Sele Comissarulu regescu Conte de Grenneville. (Sa traiésca! Hoch!)

C. Schmidt se alatura la cele díse de Rosenfeld, adaugendu din parte-si, ca aru dorí a se tramite o deputatiune, carea sa descopere dlui Comissaru simtiemintele de multiamita si veneratiune ale dietei. Se priimesce, si la propune-

*) Lu vomu comucá in nr. venitoriu.

Red.)

rea Presintelui se decide, cá aceleasi comissiuni, ce au de a-i predá articulu de lege pentru inarticularea Romániloru si representatiunea pentru Senatul imperialu, sa-i si multiamésca. — Si asiá se face o pauza, in carea de o parte comissiunile respective si-deplinescu missiunea, de alta parte se compune protocolulu siedintiei de astadi, care apoi se citesce si se verifica.

Cu aceste siedinti'a se 'ncehia si - perdeau'a cade. —

Suplementu la siedinti'a XLIII.

Propunere.

Cu provocare la determinatiunea §-ului 42. alu regulamentulu prov. de trebi 'si iau subscrisii libertate a face propunerea pentru efeptuirea egalei indreptatiri, respective inarticularea natiunei armenice si a religiunei ei, si dupa prescripulu alineei din urma a §-ului citatu a predá inaltei diete proiectulu unui articulu de lege despre acés'a.

Proiectu

pentru unu articulu de lege despre efeptuirea egalei indreptatiri a natiunei armenice si a religiunei ei.

§. 1. Natiunea armenica si religiunea catolico-armenica cá atare se recunósce prin lege intru intielesulu constitutiunei Transsilvane intocm'a cá si celelalte patru natiuni si siese confessiuni recunoscute ale Transilvaniei.

§. 2. Biseric'a catolico-armenica cá atare are totu aceea pusatiune de dreptu de sine statátore in Marele-Principatu alu Transilvaniei, si totu aceea libertate de a se organisá in afacerile ei interne, care le ocupa celelalte biserici ale tierii, recunoscute prin lege si recepte dupa dreptulu de statu adeca: biseric'a romano-catolica, biseic'a de religiunea evangelico-elvetica, biseric'a de religiunea evangelico-augsburgica, biseric'a unitaria, biseric'a greco-catolica si biseric'a greco-orientala, pe bas'a legiloru tierii, care garantéza pe deplinu libertatea religiunei si a consciintiei.

Pre lângá rezervarea dreptulu de suprainspectiune alu corónei, determinatu prin legile Marelu-Principatu alu Transilvaniei, ce-i compete de alu esercea in intielesulu constitutiunei, e asiá dara biseric'a catolico-armenica indreptatita de a-si regulá, administrá si conduce tóte afacerile ei ecclesiastice intru intielesulu asiediaminteloru ei canonice si bisericesci, precum si afacerile ei seolastice, fundatiunile, fondurile si instituttele ei, independinte de ori si care influentia a vreunei alte biserici.

§. 3. Cele cinci natiuni recunoscute prin lege, si adeca: natiunea Magiariloru, Secuiloru, Sasiloru, Romániloru, si a Armeniloru fa ia un'a cu alt'a suntu pe deplinu egalu indreptatite, si cá atari se folosescu in sensulu constitutiunei transilvane de asemene drepturi politice.

Liberulu exercitiu religiunariu, precum si egalitatea de dreptu cetatianu si politicu a tuturor locuitoriloru tierii nu suferu prin acés'a nici o restringere.

§. 4. Tóte legile tierii, care stau in contradicere cu determinatiunile legei acesteia, suntu desfiintiate si fára putere de lege.

§. 5. Poterea ablegatória a legei acesteia intra in activitate fára amanare.

Sabiiu, in 9 Octobree 1863.

Antoniu de Lászloffy m. p. Regalistu, cá propunatoriu. Michailu Binder m. p. Barone de Siagun'a m. p. Deputatu alu Saliscei. Gottlieb Budacker m. p. Henricu Schmidt m. p. Ioachim Muresianu m. p. Deputatu. Eremia Eránosz m. p. regalistu. Láday m. p. Henricu Wittstock m. p. Brecht m. p. Franciscu de Trauschenfels m. p.

Sabiiu in 4 Octobree.

Maiestatea Sea s'au induratu a chiamá in cas'a de susu a Senatul imperialu pe viéti'a pre urmatórele personalitati din Transilvania: pre Consiliarulu intimu, Camerarulu si Presedintele directiunei de finantie in Trannia, Conte Béli; pre Superintendintele bisericeei evangelice de confessiunea angustana, Dr. Binder; pre Camerarulu si Presedintele Tribunalulu provincialu in pensiune Br. de Bruckenthal; pre Canonculu si Episcopulu titularu Dr. Fogarasy; pre Comissarulu intimu, Camerarulu si Vicepresedintele gubernialu Conte Nemes; pre Consiliarulu imperatescu, negociatoru cu radical'a si Directoru de banca Br. de Popp-Böhmstetten; pre Consiliarulu intimu si capulu pe sectiune in ministeriulu de finantie, de Rosenfeld; pre Consiliarulu intimu si Episcopulu greco-orientalu din Transilvania Br. de Siagun'a.

Varietati și noutati de di.

„Bu covin'a" aude, ca preste putnu se va sfinti catedral'a greco-orientala din Cernautiu, si ca pentru maretiile festivitati, ce sunt proiectate pentru atunci, e fixata sum'a de 3000 fl. —

(Filantropia.) In Cancellari'a aulica un gura deschise Conte Forgach o colecta pentru cei lipsiti din Ungari'a si darui spre acestu scopu 1000 f. Gremiulu respunde cu vivate entusiastice si 'ndata se continua colect'a, carea promite rezultatu frumosu.— Esc. Sea Gubern. Conte de Crenneville a daruitu pentru cei arsi din Séic'a mare 100 f.

Advocatii serbesci din Beeskerek-ulu mare au substernutu o petitieune câtra Maiestatea Sea, in carea se roga a se declarâ in comitatulu Torontalului limb'a serbesca de limb'a oficiosa. Auditi?!

Ablegatii Senatului imperialu se prepara a ntempinâ pre deputatii Transsilvani cu unu prândiu solenelu.

(Denumire.) Regalistulu dela diet'a transsilvana si antistele Gherlei, Antoniu de Lászfoly, dupa-cumu aude „Herm Ztg." etc., e denumitu Consiliaru imperatescu.

(Bibliograficu.) D-lu N. Balasiescu anuntia continuarea dictionartului seu latino-român u, séu mai bine reinceperea lui in forma mai ampla si cu litere latine. Acel'a va cuprinde vr'o 130 côle tiparite si va costâ pe calea abonamentului 16 florini séu 48 douedieceri. Prenumeratiuni se priimescu si la S. Filtsch in Sabiiu.

(Diariu nou romanescu.) In Pest'a apare din 1 Octobere a. c. unu diariu nou romanescu „Umoristulu" sub redactiunea dlui Georgiu Ardeleanu. Unu numeru a si esitu.

Nr. 48.—2 Concursu.

La scól'a triviala gr. res. din Opidulu Salisce, protopopiatulu tractului Sabiiului I, suntu de ocupatu doue statii invetiatoresci, un'a pentru class'a I. cu salariu anualu de 120 fl. si alt'a pentru class'a III. cu salariu anualu de 300 fl. v. a.

Competitori suntu postiti a-si indreptâ cererile timbrate si instruite cu testimoniele cerute, la subsrisulu pâna in 25 Octobere a. c.

Se voru priimi numai pedagogi absoluti, cu aceea, ca pentru class'a III. se cere si conosciinta teoretico-practica a limbii germane.

Sabiiu 26 Septembrie 1863.
Inspectoratulu scól. gr. res. in Tract. Protop. alu Sabiiului I I. Hanni'a, Protop. si Inspectoru.

Nr. 51—1 Publicatiune de concursu.

Le scól'a normala romana ortodoxa-orientala in Campeni infintianda, Protopopiatulu Zlatnei de susu, e vacantu postulu de Invetiatoriu la clas'a I se scrie concoursu pâna la 20 Octobere 1863 st. v. cu salariu anualu de 200 fl. v. a. 4 stângeni de lemne si cortelu liberu.

Individii, cari voru compete la imbracarea acestui postu, trebuie sa fie de religiune gr. resaritenâ, cá sa póta corespunde caracterului confessionalu alu scólei, si au a se adresâ pâna la datulu de susu câtra Efori'a scolara, proviediendu recursele lor:

Cu atestatu de botezu, cu documentu despre capacitate, despre servitiu avutu, seau despre ocuparea de mai nainte, precum si despre purtarea morala politica, si despre sciinti'a cantâriloru bisericesci.

Presiedintele Eforiei scolei normale din Campeni, 21 Septembrie 1863.

Ioann Patiti'a, Adm. protopopescu si Insp. scolaru.

Nr.—50—1 Concursu.

La Scólele populare gr. res. din Protopopiatulu Turdeii de susu:

1. In Comun'a Iabeni'ti'a e vacantu postulu Invetiatorescu cu salariulu anualu 65 fl. v. a. si quartiru.

2. In comun'a Potocu cu unu salariu anualu de 32 fl. v. a., quartiru, si lemne.

3. In Comun'a Maerau cu unu salariu de 70 fl. v. a. si quartiru.

4. In Comun'a Cuesdiu impreunatu cu salariu anualu da 70 fl. v. a., quartiru si lemne.

5. In Comuu'a Dúmbrava impreunata cu unu salariu anualu 70 fl. v. a., quartiru si lemne.

Individii, cari aru voi a competi la aceste posturi invetiatoresci, trebuie sa fie de natiunea româna si religiunea gr. or. si au a se adresâ pâna in 20 Octobere a. c. la subsrisulu, proviediendu concursurile lor cu atestatu de botezu, cu documente despre capacitate, despre servitiulu de pâna acuma avutu, si despre purtarea lor politica si morala.

Idicelu in 25 Septembrie 1863.

Iosifu Brancoveanu m. p.
Administratoru protopopescu si inspectoru distr. scolaru.

Nr.—50—2 Publicatiune de Concursu.

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a ll. p. 22 a adunârei gen. din acestu anu tinuta la Blasiu in 7 si 8 Septembrie, subsrisulu comitetu alu Asociatiunei transsilvane publica prin acést'a concursu pentru premiulu literariu de 100 fl. v. a. destinatu pentru cea mai buna carte despre inaintarea economiei de câmpusia pomariei intre Români. Terminulu acestui concursu se defige pre 1 Maiu 1864 c. n.; conditionile suntu urmâtorele:

a) Acea carte sa dea celu pucinu 10 côle tiparite in 8 mare (cam 30 côle in manuscrisu.)

b) Sa fia compusa in stilu, pre câtu se pôte mai popularu si usioru de intelesu, si cu deplina cunoscintia teoretica si practica in acést'a specialitate.

c) Manuscrisulu sa fia cûratu, usioru de cetitu, in sa nu scriu de mân'a auctorului, si nice subsrisu de elu, si numai proviedutu cu unu Motto.

d) Atari manuscrise sa se tramita la subsrisulu comitetu alu Asociatiunei transsilvane pâna la terminulu mai susu-insemnatu. *)

Sabiiu in 6 Octobere. 1863.

Comitetulu Asociatiunei transsilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului român.

*) Suntu postite si celelalte diurnale a reproduce in colónele sale acestu Concursu.

Nr. 52—1 Publicare de Concursu.

Devenindu Postulu de Notariu in Comun'a Saliscei vacantu, cu care este impreunatu afara de alte venituri marunte unu salariu de 300 fl. v. a. se escrie prin acést'a Concursu.

Voitorii de a ocupâ acestu postu au de a-si asterne petitieunile lor bine instruate si timbrate la subsrisulu Inspectoratu in terminu de 4 Septemani computatu de-la datulu de fatia.

Sabiiu in 15 Octobere. 1863.

Inspectoratulu Saliscei.

Pretiiurile de piatia din Sabiiu, Vineri 4 Octobere 1863.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen)*)	3	33
„ de midilocu „	3	7
„ de còda „	2	80
Secar'a galét'a nemtiésca (Metzen)*)	2	53
„ de midilocu „	2	27
„ „ còda „	2	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen)*)	1	93
„ „ midilocu „	1	87
„ „ còda „	1	80
Cucuru zulu galét'a nemtiésca (Metzen)*)	1	87

*) 3 galete nemtiesci simtu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vien'a in 4/16 Octobere 1863.

Metalicele 5%	75. 70	Actiile de creditu	187. 20
Imprumutulu nat. 5%	81. 75	Argintulu	112.
Actie de banca	791.	Galbinulu	5. 35